

7
II Semester B.Com. Examination, May/June 2014
(Freshers + Repeaters Scheme) (2011-12 & Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – II
Madhuravijayam, Grammar and Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Instructions : 1) Answer either in **Sanskrit, Kannada or English.**
2) Answer Q. No. V, VI and VII in **Sanskrit only.**

I. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत । (2x12=24)

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ:

Answer **any two** questions.

1) मधुरानगरस्य दुःस्थितिम् अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

ಮधುರಾನಗರದ ದು:ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the pathetic condition of the city of Madhura.

2) मधुರाविजये ‘खञ्जवर्णनम्’ आश्रित्य प्रबन्धं लिखत ।

ಮधುರಾವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಏಷ್ಟದ ವಣಿನೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on “the description of the sword” based on Madhuravijayam.

3) महाकाव्यस्य लक्षणानि विवृणुत ।

मಹಾಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Describe the characteristics of a Mahakavya.

II. चतुर्णा श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत । (4x5=20)

नाल्यु शैलैकगಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** slokas.

1) मधुरोपवनं निरीक्ष्य दूये

बहुशः खण्डितनालिकेरखण्डम् ।

परितो नृकरोटिकोटिहार-

प्रचलच्छूलपरम्यरापरीतम् ॥

- 2) सुवते न यथापुरं वसूनि
 क्षितयो वर्वति पूर्ववन्न शक्रः ।
 शमनोऽपि जनं नयत्यकाण्डे
 विषयेऽस्मिन् यवनैर्हतावशिष्टम् ॥
- 3) प्रण्यागतचोलपाण्ड्य लक्ष्मी -
 श्रवणेन्दीवरमालिकायमानम् ।
 विरचय्य पुरः कृपाणमेषा
 पुनरप्याह पुरन्दराभमेनम् ॥
- 4) अधिसङ्गमस्य च प्रभावाद्
 भविता ते न कदापि सत्त्वसादः ।
 असितोमरचक्रचापमुख्यैः
 द्विषदस्त्रैबपुषो न चाभिषङ्गः ॥
- 5) अविनीतिदवानलानुबन्धात्
 अधिकोन्मीलदर्थमर्थजातम् ।
 निहताहितलोहिताम्बुवर्षैः
 नृप ! निर्वापय तापमुर्वरायाः ॥
- 6) निशाचराः केचन कुञ्जराणां
 कुम्भस्थलन्निसृतास्तपूरम् ।
 निष्ठ्यूतमुक्तामणयः सहर्ष
 चुचूषुरूत्पुष्करनालदण्डैः ॥

III. त्रयाणां वाक्यानां ससन्दर्भ विवृणुत ।

(3x4=12)

మూర్ఖ వాక్యాలన్నిటిను సందర్భం నిఱించి ఉంది.

Explain with reference to context **any three** of the following sentences.

- 1) कुरुते राजपथः स्वकर्णशूलम् ।
- 2) यवनानां भवने यथा शुकेभ्यः ।
- 3) द्रमिडानां वदनानि वीक्ष्य दूये ।

- 4) दनुजानां विजयाय विश्वकर्मा ।
- 5) न कृतान्तोऽपि भवत्यलं किमन्यैः ।
- 6) पारिक्षितस्यैव मखानलेषु ।

IV. द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत ।

(2×4=8)

ଏଠଙ୍କ ଏଇଯାଗଳିନ୍ଦ୍ର କୁରିଠୁ ଲାଗୁ ଛିପ୍ଦୁଣ୍ଡ ବରେଣ୍ଟିର.

Write short notes on **any two** of the following :

- 1) अग्रहारा: ।
- 2) कावेरी ।
- 3) देवकुलानि ।
- 4) ताम्रपर्णी ।

V. संस्कृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

(5×1=5)

अ) पञ्चानां वाक्यानां दोषान् परिहरत ।

- 1) शिवः कैलासे अधिवसति ।
- 2) रामस्य सह लक्ष्मणः गच्छति ।
- 3) शालायाः परितः उद्यानम् अस्ति ।
- 4) अलं भयः ।
- 5) शिवं नमः ।
- 6) वेदाः प्रमाणाः ।

आ) त्रीणि पदानि उपयुज्य वाक्यं रचयत ।

(3×1=3)

- 1) पठित्वा ।
- 2) अस्ति ।
- 3) भविष्यति ।
- 4) राजा
- 5) वाल्मीकिः
- 6) गायति ।

इ) चतुर्णा समासानां एकैकं उदाहारणं लिखत ।

(4×1=4)

- 1) नवृत्तपुरुषः ।
- 2) अव्ययीभावः ।
- 3) कर्मधारयः ।
- 4) द्विगुः ।
- 5) द्वन्द्वः ।
- 6) बहुव्रीहिः ।

ई) चतुर्णा व्याकरणरीत्या पदपरिचयं कुरुत ।

(4×1=4)

- 1) भुक्त्वा
- 2) धावितुम्
- 3) शतवती
- 4) आदाय
- 5) आनेतव्यम्
- 6) वदन्

VI. संस्कृतभाषया अनुवदन ।

(1×5=5)

प्राचीन कालदल्ली अरण्यादल्ली संजरिस्वव चब्बमुक्तप्स्त्रि इदनु. उम्मे अवनु मुरद नेरौनल्ली कुशित्रिवाग चंद्रु कागे अवन मैले मुलविन्जने मादित्तु. कौपद नौषट्ठिंद अदनु नौषट्ठिद्वृत्तेयै आ कागेयु भस्त्रवायित्तु. ई घटनेयु अवननु अति गविष्टननागी मादित्तु.
In olden days there was a hermit of great austerity, who roamed about in the forest. One day, while he was sitting under the shade of a tree a crow dropped dirt upon him. He looked with an angry eye and the bird was immediately reduced to ashes. This event made him very vain of his power.

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

(5×3=15)

चन्द्रवंशे पुरुखो नाम राजा आसीत् । एकदा असौ सूर्यवन्दनात् प्रतिनिवृत्तमानः ‘‘परित्रायतां परित्रायतां यः सुरपक्षपाती’’ इति शब्दम् अश्रौषीत् । आपन्नानुकम्पी पुरुखः रथमारुह्य त्वरितमेव शब्दस्थानं जगाम । स तत्र मेनकद्यो अप्सरसो वीक्ष्य भयनिमित्तं प्रच्छ । मेनका उवाच ‘‘महाराज, नः प्रियसखी उर्वशी केशिना दानवेन अपहृतवती’’ इति । ततः स राजा ‘‘हेमकूटशिखरे प्रतिपालयितव्योऽहं भवतीभिः । युष्माकं सखी प्रत्यानयिष्ये’’ इति ताः समाश्वस्य प्रस्थितः ।

प्रश्ना :

- 1) चन्द्रवंशस्य राजा कः ?
- 2) एकदा सः किमिति शब्दम् अश्रौषीत् ?
- 3) पुरुखः कुत्र जगाम ?
- 4) मेनका किमुवाच ?
- 5) राजा किमिति समाश्वस्य प्रस्थितः ?